

KOMMUNALAFDELINGEN

Fakse Kommunalbestyrelse
Rådhusvej 2
4640 Fakse

2.-16. Se bagerst

Dato: 3. februar 2000
Kontor: 2. kommunekontor
J. nr.: 1999/1110/351-1
Sagsbeh.: IKM
Fil-navn: kf/CIC-udtalelse

Ved telefax af 3. december 1999 klagede Fakse Kommune til Indenrigsministeriet over Tilsynsrådet for Storstrøms Amts udtalelse af 10. november 1999 vedrørende lovligheden af kommunens påtænkte engagement i en fond, Columbus Innovation College (CIC), som kommunen ønskede at være medstifter af i løbet af kort tid. Borgmester Signe Bartel, Fakse Kommune, anmodede samtidig om et møde med indenrigsministeren om sagen.

Indenrigsministeren afholdt på den baggrund et møde den 20. december 1999 med borgmester Signe Bartel, Fakse Kommune, borgmester Henning Jensen, Næstved Kommune, advokat Anders Elverdam, formand for Østsjællands Erhvervsråd, direktør Flemming Nielsen, Østsjællands Erhvervsråd og kontorchef Hans Otto Jørgensen, Kommunernes Landsforening.

På mødet blev det blandt andet oplyst, at der forelå en række nye oplysninger vedrørende projektet, som tilsynsrådet ikke havde været bekendt med. Under hensyn til, at det er tanken, at undervisningen på CIC påbegyndes i august 2000, og at Køge Handelsskole påtænker at udsende materiale herom primo 2000 med henblik på, at elever kan tilmelde sig pr. 15. februar 2000, blev Indenrigsministeriet anmodet om snarest muligt at tage stilling til lovligheden af det påtænkte kommunale og amtskommunale engagement i projektet.

Indenrigsministeriet har nu afsluttet behandlingen af sagen, og det er Indenrigsministeriets opfattelse, at Fakse Kommune, Fladså Kommune, Langebæk Kommune, Møn Kommune, Præstø Kommune, Rønnede Kommune, Stevns Kommune, Vordingborg Kommune, Næstved Kommune og Storstrøms Amtskommune lovligt vil kunne yde etableringsstøtte enten direkte eller indirekte, fx gennem et erhvervsråd, til CIC inden for de rammer, som Indenrigsministeriet har angivet nedenfor.

Opmærksomheden skal dog henledes på, at det for så vidt angår den påtænkte flerårige støtte tillige vil være en forudsætning, at kommunerne indhenter godkendelse hertil fra Tilsynsrådet for Storstrøms Amt, jf. § 10 i bekendtgørelse om kommuners låntagning og garanti mv.

Her følger først en gennemgang af sagens baggrund, og derefter en nærmere begrundelse for Indenrigsministeriets opfattelse.

Sagens baggrund

Tilsynsrådet for Storstrøms Amt har efter anmodning fra Fakse Kommune ved brev af 10. november 1999 afgivet en udtalelse om lovligheden af kommunal støtte til CIC. Tilsynsrådet har blandt andet skrevet følgende:

”Undervisningsministeriet udtalte i brev af 6. september 1999 følgende:

”... Vi forstår projektet sådan, at der skal oprettes et kollegium (bomulighed), og at elever der bor der, skal optages på Køge Handelsskole, der skal stå for den undervisningsmæssige side. Vi har ikke lovgivning, der regulerer forholdet, da det ikke er en af skolerne under ministeriet, der skal drive bomuligheden (skolehjemmet), og t.eks. reglerne i erhvervskoleloven herunder reglen i § 12 b, finder således efter ministeriets opfattelse ikke anvendelse.”

Den 23. september 1999 har Undervisningsministeriet telefonisk yderligere oplyst,

at kommuner efter undervisningslovgivningen ikke direkte eller indirekte kan yde driftsstøtte til den nævnte uddannelse,

at kommuner kan yde støtte til erhvervsskole etablering af uddannelsen kontant til opstart/anlæg, men ikke til drift, jf. § 12 b i erhvervsskoleloven,...

at institutionen Columbus Innovation College ikke er omfattet af § 12 b i erhvervsskoleloven, der kun vedrører den direkte kommunale støtte til erhvervsskoler,

at der ikke er regler om kommuners støtte direkte eller indirekte til skolehjem eller skolehjemsvirksomhed,

at Køge Handelsgymnasium kun kan drive skolehjem efter godkendelse af Undervisningsministeriet efter § 13 i nævnte lov.

Tilsynsrådet har endvidere anmodet om en vejledende udtalelse om hjemlen til kommunal støtte inden for lovgivningen under Erhvervsministeriet, der ... har konkluderet følgende:

”På det foreliggende grundlag finder styrelsen ikke, at den beskrevne projektkonstruktion omkring Columbus Innovation College i lovens forstand udgør en kollektiv erhvervsudviklingsaktivitet i forhold til regionens virksomheder. Der er så vidt ses tale om uddannelsesmæssige, ikke virksomhedsudviklingsmæssige tiltag.

Adgangen til at medfinansiere sådanne aktiviteter med kommunale/amtskommunale midler vil efter styrelsens vurdering, ikke være reguleret af § 2 i lov nr. 383 om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter. En hjemmel hertil må derfor søges enten i særlovgivningen på området eller i de uskrevne kommunalfuldmagtsregler.”

...

Det er som udgangspunkt ikke en kommunal opgave at varetage erhvervsuddannelse for kommunens borgere eller andre, herunder at stille bygninger til rådighed herfor. Det er heller ikke en kommunal opgave at drive eller yde støtte til skolehjem.

...

Tilsynsrådet må på baggrund af udtalelserne fra Undervisningsministeriet og Erhvervsfremmestyrelsen lægge til grund, at projektet "Columbus Innovation College" som selvstændig institution hverken er omfattet af reglerne i erhvervsskoleloven eller lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter. Spørgsmålet om, hvorvidt Fakse Kommune kan yde anlægstilskud til institutionen må derfor afgøres ud fra almindelige kommunalfuldmagtsregler.

Efter tilsynsrådets opfattelse er den almindelige betingelse om, at institutionens aktiviteter skal knytte sig til løsningen af en kommunal opgave, ikke opfyldt. Kommunen er ikke i særlig grad aftager af eleverne, der har fået en handelsgymnasial uddannelse, og det er ikke en kommunal opgave at drive erhvervsskoler.

Betingelsen ifølge "lokalitetsprincippet" om en særlig påviselig kommunal interesse i netop denne uddannelsesinstitution er efter tilsynsrådets opfattelse heller ikke opfyldt. Et meget stort antal af elever kommer ikke fra kommunen, og institutionen ligger ikke i umiddelbar nærhed af en kommunal undervisningsinstitution.

Tilsynsrådet er opmærksomt på, at kommunen har egnsudviklingsmæssige og planlægningsmæssige interesser i, at denne aktivitet placeres i kommunen. Heroverfor kan anføres, at disse interesser nu i vidt omfang er reguleret i lovgivningen.

Hertil kommer, at det efter tilsynsrådets opfattelse ville være betænkeligt, om kommuner indirekte skulle kunne give anlægstilskud til erhvervsskoler, som ikke – af hensyn til at undgå konkurrenceforvriddning – ville kunne få støtte til formålet af Undervisningsministeriet.

Særligt for så vidt angår undervisningsdelen af projektet kan anføres, at lovgivningen tillader kommunale tilskud til erhvervsskolelernes anlægsudgifter. Dette hensyn er dog efter tilsynsrådets opfattelse ikke tilstrækkeligt bæredygtigt, når det gælder anlægstilskud til det samlede projekt.

Det er således tilsynsrådets opfattelse, at den omtalte anlægsstøtte til projektet fra Fakse Kommune ikke vil være lovlig efter gældende kommunalfuldmagtsregler."

Udkast til vedtægter for "Columbus Innovation College", dateret den 19. december 1999, som blev overdraget til indenrigsministeren på ovennævnte møde den 20. december 1999, indeholder blandt andet følgende bestemmelser:

"§ 1

Den selvejende institutions navn er Columbus Innovation College.

Columbus Innovation College er stiftet af Fakse Kommune, 4640 Fakse; Storstrøms Amtskommune, 4800 Nykøbing F.; Region Sydsjælland & Møn, Hejrevej 3, 4720 Præstø; Næstvedegnens Udviklingsfond, Det gule pakhus, Havnen 1, 4700 Næstved og Østsjællands Erhvervsråd, Center Allé 6, 4683 Rønnede.

§ 2

Columbus Innovation College's hjemsted er Rønne Allé 6, 4653 Karise.

§ 3

Formålet med den selvejende institution Columbus Innovation College er at fremme innovation i regionen og regionens virksomheder samt at forbedre grundlaget for fremvækst af nye vidensbaserede virksomheder i regionen.

Formålet søges indfriet gennem tiltrækning af økonomiske ressourcer, der kan danne basis for gennemførelse af forsøgsmæssige aktiviteter og demonstrationsprojekter samt anvendes som eget bidrag til større projekter eller investeringer i lokalområdet.

Som første aktivitet er valgt etablering af et innovativt ungdomsmiljø under navnet Columbus Innovation College, hvor lokale unge og andre unge med særligt innovativt potentiale kan få en lokal forankring for deres videre udvikling. Columbus Innovation College skal herigennem sikre at bæredygtige virksomhedsprojekter i størst muligt omfang realiseres som blivende virksomheder eller nye forretningsområder for eksisterende virksomheder.

Det innovative ungdomsmiljø etableres bl.a. gennem fremskaffelse af økonomisk grundlag for samt drift af kostskolefaciliteter på ejendommen Rønne Allé 6, 4653 Karise.

Det er hensigten at fremskaffe de nødvendige midler som donationer eller sponsorater og derefter udleje kostskolefaciliteterne til studerende, der er indskrevet på Køge Handelsskoles linie, Columbus Innovation College – The European Entrepreneur School, samt udleje undervisningsfaciliteter primært til samme uddannelse.

Det er endvidere formålet at samle de private og offentlige ressourcer i Columbus Innovation College så regionen får et godt tilbud til de unge, som vælger regionen som basis for udvikling af deres virksomhed. Endelig vil organisationer som Columbus Innovation College blive vigtige lokale partnere for de statsligt anerkendte innovationsmiljøer. Columbus Innovation College møder fremtidens innovative iværksættere på et meget tidligt tidspunkt og følger dem tæt, indtil de er modne til at overgå til samarbejde med innovationscentrene.

§ 7

Ved stiftelsen har foreningen en kapital på ... (p.t. 7 millioner kroner).

Kapitalen er tilvejebragt gennem sponsorater fra private virksomheder og organisationer og etableringsstøtte fra Storstrøms Amtskommune, Fakse, Rønnede og Stevns Kommuner, Region Sydsjælland & Møn, Næstvedegnens Udviklingsfond, Østsjællands Erhvervsråd og andre.

§ 5

Efter stiftelsen ledes Columbus Innovation College af den nedenfor nævnte bestyrelse, der er ansvarlig for driften.

...

§ 13

Hvis aktiviteterne i Columbus Innovation College inden for de første 10 driftsår ikke skal videreføres i bygningerne på Rønne Allé 6, Karise, har Storstrøms Amtskommune, Fakse, Rønnede og Stevns Kommuner, Region Sydsjælland & Møn, Næstvedegnens Udviklingsfond og Østsjællands Erhvervsråd ret til at få etableringsstøtten helt eller delvist tilbage, såfremt Columbus Innovation College har en formue. Dog skal Columbus Innovation College som minimum kunne holde eventuelle kreditorer og aftalepartnere skadesløse først.

§ 14

Hvis den selvejende institution Columbus Innovation College opløses, skal den eventuel overskydende formue efter bestyrelsens beslutning anvendes til formål af samme karakter som institutionens formål, dog under iagttagelse af bestemmelserne i § 13.”

Det fremgår af sagens oplysninger, at CIC-projektet påtænkes at skulle finde sted i en ejendom i Karise, som Fakse Kommune ejer, og som tidligere har været et plejehjem, og at CIC-projektet skal indeholde tre elementer – en undervisningsdel, en erhvervsudviklingsdel samt en kostskoledel.

For så vidt angår undervisningsdelen er det oplyst, at der vil blive oprettet undervisningsfaciliteter for 120 studerende, som kan optages med henblik på en såkaldt IBB-eksamen (International Business Baccalaureate), som svarer til en 3-årig HHX-uddannelse, eller en IBC-eksamen (International Business Certificate), som svarer til en 1-årig HHX-uddannelse. Der vil således blive undervist i samme fag som på HHX-uddannelsen, men undervisningen vil blive projektorganiseret med fokus på iværksætterånd, tværfaglighed og tværkulturelt samarbejde. Undervisningen vil primært foregå på engelsk. Det er endvidere oplyst, at Køge Handelsskole skal forestå HHX-undervisningen, der skal foregå på CIC's hjemstedsadresse i Karise.

For så vidt angår erhvervsudviklingsdelen består denne ifølge det oplyste i, at de studerende på CIC skal have tilbud om at være en slags praktikanter/opgaveløsere for navnlig lokale virksomheder. I tilknytning hertil skal der via CIC opbygges et netværk mellem de studerende og de lokale virksomheder med henblik på at udveksle og koordinere idéer, opgaver m.v. Det er således hensigten, at de studerende på CIC skal arbejde med konkrete opgaver i tæt samarbejde med virksomheder vedrørende f.eks. udvikling af produktidéer, markedsanalyser, strategier og markedsføring.

For så vidt angår kostskoledelen er det hensigten, at CIC skal drive kostskolefaciliteter til brug for de studerende, der studerer i CIC-regi. Der påtænkes etableret faciliteter med plads til, at 60 studerende kan bo på skolen.

Det fremgår videre af sagens oplysninger, at det er tanken, at Storstrøms Amtskommune skal yde et engangsbeløb på 2,5 mio. kr. i tilskud til etablering af CIC. Det fremgår videre, at de deltagende kommuner i 5 år skal yde nedennævnte årlige beløb som etableringsstøtte i tilskud til CIC enten direkte eller indirekte gennem erhvervsråd el. lign.:

Fakse Kommune	200.000 kr.
Region Sydsjælland & Møn (dvs. Fladså, Langebæk, Møn, Vordingborg og Præstø Kommuner)	150.000 kr.
Næstved Kommune	50.000 kr.
Rønnede Kommune	35.000 kr.
Stevns Kommune	35.000 kr.

Til brug for sagens behandling har Indenrigsministeriet indhentet udtalelser fra henholdsvis Undervisningsministeriet og Erhvervsministeriet.

Ved brev af 21. december 1999 til Undervisningsministeriet skrev Indenrigsministeriet blandt andet følgende:

”Indenrigsministeriet skal ... anmode Undervisningsministeriet om en udtalelse om, hvorvidt Undervisningsministeriets lovgivning indeholder hjemmel til eller er til hinder for kommunernes og amtskommunens engagement i CICs aktiviteter eller dele heraf. Indenrigsministeriet skal i den forbindelse anmode Undervisningsministeriet om med udgangspunkt i sagens oplysninger at tage stilling til, hvorvidt Undervisningsministeriets lovgivning indeholder hjemmel til eller er til hinder for, at en kommune/amtskommune yder støtte til

a) en erhvervsudviklende overbygning på en erhvervsuddannelse, som finansieres af Undervisningsministeriet efter erhvervsskoleloven

b) etablering af undervisningsfaciliteter til brug for en erhvervsskole

c) etablering af en kostskole, som bebos af elever, der deltager i et af Undervisningsministeriet finansieret erhvervsuddannelsesforløb. Indenrigsministeriet skal herved henvise til, at det i tilsynsrådets udtalelse af 10. november 1999 (s. 8) er anført, at Undervisningsministeriets tilskud efter erhvervsskolelovens § 13 til skolehjem alene ydes til eneudbydere eller landsdækkende erhvervsfaglige grunduddannelser, men ej til overbygninger på grunduddannelser (fx HHX), idet man ønsker at undgå konkurrence om etablering af skolehjem.

Det bemærkes, at Undervisningsministeriet har afgivet en udtalelse af 6. september 1999 i sagen til tilsynsrådet, men ministeriet ses ikke at have taget stilling til de ovenfor under a)-c) nævnte spørgsmål.”

Ved brev af samme dato til Erhvervsministeriet skrev Indenrigsministeriet blandt andet følgende:

”Indenrigsministeriet skal ... under henvisning til de nye oplysninger om CICs erhvervsudviklende betydning anmode Erhvervsministeriet om en udtalelse om, hvorvidt Erhvervsministeriets lovgivning indeholder hjemmel til eller er til hinder for kommunernes og amtskommunens engagement i CICs aktiviteter eller dele heraf.”

Ved brev af 17. januar 2000 har Undervisningsministeriet, Institutionsstyrelsen, blandt andet oplyst følgende:

”Erhvervsskolelovens § 12 b regulerer i hvilket omfang en kommune eller en amtskommune må give tilskud til en erhvervsskole, og vi forstår fortsat sagen således, at der ønskes etableret en bo- og undervisningsinstitution i Karise. Køge Handelsskole skal få forestå undervisningen på centret. § 12 b regulerer derfor efter Undervisningsministeriets opfattelse ikke forholdet.

...

Undervisningsministeriet yder ikke støtte til skolehjem for hhx-elever, hvorfor Køge Handelsskole ikke ville få godkendt et skolehjem, hvis dette havde søgt ministeriet om tilladelse hertil. Hhx-uddannelsen kan udbydes af alle handelsskoler.

...

Køge Handelsskole kan lovligt gennemføre undervisning inden for sit formål, også ved et center som Columbus Innovation College. Der vil være tale om en ordinær undervisningsaktivitet, som skolen er godkendt til at gennemføre.”

På Indenrigsministeriets forespørgsel har Undervisningsministeriet efterfølgende telefonisk oplyst, at en handelsskole ikke vil kunne få tilladelse til at etablere en kostskole. En kommunes eller amtskommunes anlægstilskud til en handelsskole med hjemmel i erhvervsskolelovens § 12 b vil derfor ikke kunne omfatte anlægstilskud til en kostskole.

Ved brev af 19. januar 2000 har Erhvervsfremmestyrelsen som svar på Indenrigsministeriets høring blandt andet oplyst følgende:

”Kommuners og amters adgang til at iværksætte givne erhvervsudviklingsmæssige tiltag kan være reguleret af særlovgivningen på respektive områder. Hvis der ikke eksisterer en sådan særlovgivning, kan lov nr. 383 (lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter) eventuelt regulere området. Når dette heller ikke er tilfældet, må reguleringen i givet fald søges i de uskrevne kommunalfuldmagtsregler.

Det bemærkes i den forbindelse, at følgende fremgår af bemærkningerne til lov nr. 383:

”Generelt er der ikke anledning til at ændre kommuners og amtskommuners ulovbestemte adgang til at iværksætte erhvervsudviklingsaktiviteter i henhold til de såkaldte kommunalfuldmagtsregler. De uskrevne kommunalfuldmagtsregler gælder derfor fortsat i det omfang, de ikke berøres af lovforslaget, eller hvor der ikke gælder anden lovgivning”.

...

Styrelsens vurdering af den konkrete sag.

Det at drive en uddannelsesinstitution, hvor de studerende som led i uddannelsen gennemfører projekt-/praktikforløb i regionens virksomheder, er ikke i lovens forstand en kollektiv erhvervsudviklingsaktivitet.

Udgangspunktet for aktiviteterne er uddannelse af de studerende. I den forbindelse er der et samspil med virksomhederne, hvilket naturligvis er positivt. Men den kommunale adgang til at støtte uddannelsesaktiviteter, herunder de studerendes projekt-/praktikforløb i virksomhederne, reguleres ikke af lov nr. 383.

Når spørgsmålet ikke reguleres af loven, er den ikke til hinder for kommunal støtte til aktiviteterne. Den indeholder omvendt ingen hjemmel hertil.

Styrelsens udtalelse i den konkrete sag.

Adgangen til at medfinansiere de omhandlede aktiviteter med kommunale/amtskommunale midler vil, efter styrelsens vurdering, ikke være reguleret af § 2 i lov nr. 383 om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter.

Når spørgsmålet ikke reguleres af loven, er den ikke til hinder for kommunal støtte til aktiviteterne, herunder virker loven ikke indskrænkende for mulighederne herfor i forhold til de uskrevne kommunalfuldmagtsregler.

Loven indeholder omvendt ingen hjemmel hertil. Om fornødent findes en egentlig hjemmel derfor at måtte søges i enten særlovgivningen på området eller i de uskrevne kommunalfuldmagtsregler.”

Indenrigsministeriet har den 21. januar 2000 telefonisk fået oplyst af direktør Flemming Nielsen, Østsjællands Erhvervsråd, at det nu er hensigten, at Fakse Kommunes ejendom, Rønne Allé 6 i Karise, efter offentligt udbud skal sælges til markedsprisen, og at det forventes, at ejendommen vil blive solgt til Børn & Unge Fonden, som på forhånd har erklæret sig interesseret i at købe ejendommen. Salget vil finde sted på vilkår, at ejendommen bliver udlejet til CIC, samt at køber foretager nærmere bestemte ombygninger af ejendommen. Direktør Flemming Nielsen har videre oplyst, at det er hensigten, at CIC vil yde lån til foretagelse af de nævnte ombygninger til Børn & Unge Fonden, og at lånet finansieres af de tilskud, som CIC forventes at modtage fra bl.a. de tidligere nævnte kommuner og Storstrøms Amtskommune. Det er endvidere oplyst, at CIC's kontrol med de kommunale og amtskommunale tilskudsmidler sikres gennem et pantebrev i ejendommen.

Indenrigsministeriets udtalelse

Det er antaget i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis og i den juridiske litteratur, at kommuner og amtskommuner efter de nævnte kommunalretlige grundsætninger lovligt kan yde støtte til fonde, der varetager opgaver, som de pågældende kommuner og amtskommuner lovligt selv ville kunne varetage. Det er dog en forudsætning for ydelse af en sådan støtte, at samtlige de aktiviteter, som fonden varetager, lovligt ville kunne varetages af den pågældende kommune eller amtskommune selv, eller – hvis fonden også varetager ikke-kommunale henholdsvis ikke-amtskommunale opgaver – at den pågældende kommune eller amtskommune inden ydelsen af støtten sikrer sig, at fonden alene kan anvende støtten til varetagelsen af opgaver, som kommunen eller amtskommunen lovligt selv ville kunne varetage.

Kommunen/amtskommunen skal endvidere føre et vist tilsyn med fondens anvendelse af den kommunale/amtskommunale støtte, herunder om anvendelsen er i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens/amtsrådets beslutninger.

Der kan herom henvises til bl.a. Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning II, Opgaver, 1987, side 65 ff. og 101 ff., og Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 1994, s. 472 ff. og 485 ff.

En kommune og amtskommune kan efter de tidligere nævnte grundsætninger om kommuners og amtskommuners opgavevaretagelse som udgangspunkt kun gennemføre foranstaltninger, der er begrundet i almene interesser hos kommunens eller amtskommunens egne borgere (det såkaldte lokalitetsprincip).

Det ovenfor anførte indebærer bl.a., at de borgere og virksomheder, som forventes at deltage i de af en fonds aktiviteter, som en kommune eller amtskommune yder støtte til, helt overvejende skal komme fra kommunen eller amtet, og at kommunens eller amtskommunens støtte til fonden skal stå i et rimeligt forhold til det antal borgere og virksomheder, som deltager i aktiviteten fra den enkelte kommune eller amt.

Det er på ovennævnte baggrund en forudsætning for, at de i den foreliggende sag omhandlede kommuner og Storstrøms Amtskommune lovligt kan yde støtte til CIC, at de pågældende kommuner og Storstrøms Amtskommune selv lovligt ville kunne varetage samtlige de aktiviteter, der påtænkes udøvet af CIC. Hvis CIC tillige varetager ikke-kommunale eller ikke-amtskommunale opgaver, skal kommunerne eller amtskommunen sikre sig, at støtten alene anvendes til aktiviteter, som kommunerne eller amtskommunen selv lovligt ville kunne varetage.

Indenrigsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at det formål, som CIC ifølge det ovenfor citerede udkast til vedtægter for CIC påtænkes at varetage, efter ministeriets opfattelse er afgrænset så bredt og upræcist, at det allerede af den grund vil være udelukket for kommunerne og Storstrøms Amtskommune lovligt at yde ikke-øremærket støtte til eller at indskyde fondskapital i CIC. Dette gælder også støtte, som ydes indirekte, fx gennem et erhvervsråd el. lign.

Indenrigsministeriet har imidlertid vurderet, om de pågældende kommuner og Storstrøms Amtskommune lovligt vil kunne yde støtte til den i vedtægtsudkastet anførte første aktivitet i den nævnte ejendom i Karise eller til dele heraf.

Indenrigsministeriet har i sin vurdering af dette spørgsmål fundet anledning til at undersøge, om de pågældende kommuner og Storstrøms Amtskommune lovligt kan yde øremærket støtte til følgende aktiviteter:

- a) tilvejebringelse, herunder ombygning, af lokaler med henblik på udlejning heraf til Køge Handelsskole til brug for undervisning på HHX-uddannelse af CIC's studerende
- b) virksomhedsprojekter for CIC's studerende
- c) bo- og overnatningsfaciliteter/kostskolefaciliteter for de studerende, som optages på HHX

Ad a)

§ 12 b og 13 i lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 704 af 3. september 1999, har følgende ordlyd:

”§ 12 b. Kommuner og amtskommuner kan yde tilskud til erhvervsskolars anlægsudgifter ved etablering eller senere udbygning. Tilskud kan ikke ydes i form af lån. Kommuner og amtskommuner kan ikke yde tilskud til erhvervsskolars driftsudgifter.

§ 13. Undervisningsministeren kan yde tilskud til skolehjem, såfremt skolehjemmet

- 1) drives af en skole godkendt efter § 1 eller af en selvejende institution og
- 2) er bolig for elever i tilskudsberettigede uddannelser.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om optagelse af elever og om elevernes betaling for kost og logi på skolehjem, herunder betaling fra andre end elever i erhvervsuddannelser.

Stk. 3. Tilskud efter stk. 1 fastsættes ud fra skolehjemmets antal skolehjemsårselever og en takst pr. skolehjemsårselev, der fastsættes på de årlige finanslove, for forskellige grupper af elever. Skolehjemselever, der betaler fuld pris for benyttelse af skolehjemmet i henhold til regler fastsat efter stk. 2, indgår ikke i tilskudsberegningen.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om kvalitetskrav til skolehjem.”

På baggrund af Undervisningsministeriets udtalelser i sagen må Indenrigsministeriet lægge til grund, at spørgsmålet om, hvorvidt kommuner og amtskommuner kan yde støtte til CIC, ikke er reguleret i erhvervsskoleloven. Spørgsmålet skal derfor afgøres efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners og amtskommuners opgavevaretagelse.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse kan den adgang, som kommuner og amtskommuner har efter § 12 b i erhvervsskoleloven til at yde anlægsstøtte til erhvervsskoler, begrunde, at kommuner og amtskommuner efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners og amtskommuners opgavevaretagelse lovligt kan yde støtte til, at en fond tilvejebringer og indretter lokaler med henblik på udlejning til en handelsskole. Det er imidlertid en forudsætning herfor, at fonden ikke har et erhvervsøkonomisk formål med udlejningen, dvs. at fonden ikke har til formål at opnå en økonomisk fortjeneste ved at udleje de pågældende lokaler.

Det er endvidere en forudsætning, at handelsskolens leje af lokalerne sker på markedsmæssige vilkår, idet det fremgår af § 12 b, at kommuner og amtskommuner ikke må yde tilskud til erhvervsskolars driftsudgifter.

Det er som følge af det ovennævnte lokalitetsprincip endelig en forudsætning, at den enkelte kommunes og amtskommunes støtte til fonden står i et rimeligt forhold til det antal unge fra vedkommende kommune eller amtskommune, som forventes at deltage i den pågældende HHX-uddannelse.

I den foreliggende sag er det hensigten, at CIC yder lån til Børn & Unge Fondens ombygning af ejendommen i Karise, som skal ejes af Børn & Unge Fonden. Lånet ydes med henblik på Børn & Unge Fondens etablering af lokaler i sin ejendom til brug for den HHX-undervisning, som Køge Handelsskole, der er en erhvervsskole, skal forestå i forhold til de unge, som modtager undervisning i CIC-regi.

Det er Indenrigsministeriets opfattelse, at de i sagen omhandlede kommuner og Storstrøms Amtskommune lovligt kan yde tilskud til CIC's indgåelse af ovennævnte låneaftale, idet det må lægges til grund, at aftalen har til formål at etablere undervisningsfaciliteter til Køge Handelsskole. Det er dog en forudsætning for, at kommunerne og amtskommunen kan yde tilskuddet, at det sikres, fx ved tilstrækkelig pantesikkerhed i ejendommen, at det lån, som CIC yder til Børn & Unge Fondens etablering af de nævnte undervisningslokaler, anvendes i overensstemmelse med formålet, og således at midlerne ikke anvendes til formål, som kommuner og amtskommuner ikke lovligt kan støtte. Det

bemærkes, at det er en yderligere forudsætning, at Køge Handelsskole betaler markedslejen til CIC for leje af undervisningslokalerne, idet kommunerne og amtskommunen som ovenfor nævnt efter § 12 b i erhvervsskoleloven er afskåret fra at yde driftstilskud til erhvervsskoler. Det er endelig en forudsætning, at den støtte, som kommunerne og amtskommunen yder til ombygningen, står i rimeligt forhold til det antal unge fra vedkommende kommuner eller amt, som forventes at deltage i HHX-uddannelsen.

ad b)

§ 2 i lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter, jf. lovbestemt nr. 126 af 6. marts 1996, som senest ændret ved lov nr. 355 af 2. juni 1999, har følgende ordlyd:

”§ 2. Kommuner og amtskommuner kan alene eller i samarbejde med andre iværksætte kollektive erhvervsudviklingsaktiviteter i form af information, rådgivning, erhvervsudviklingsprojekter, forskerparker og anden erhvervsmæssig service, som stilles til rådighed for alle erhvervsvirksomheder eller grupper af virksomheder i kommunen eller amtskommunen. Kommuner og amtskommuner kan herunder medvirke til at udvikle den lokale og regionale erhvervsmæssige infrastruktur gennem koordinerende indsatser og ved etablering af service tilbud og serviceinstitutioner, der har til formål at fremme produktudvikling samt at fremme etablering og udvikling af virksomheder.

Stk. 2. Kommuner og amtskommuner kan yde lån og tilskud til de i stk. 1 omhandlede erhvervsudviklingsaktiviteter, herunder medfinansiere programmer under Det Europæiske Fællesskab, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. De i stk. 1 omhandlede foranstaltninger kan foregå i selskabsform.

Stk. 4. Gennem de i stk. 1 og 2 omhandlede erhvervsudviklingsaktiviteter må der ikke ydes direkte finansiel støtte til enkelte erhvervsvirksomheder.”

På baggrund af Erhvervsfremmestyrelsens udtalelse i sagen må Indenrigsministeriet lægge til grund, at spørgsmålet om, hvorvidt kommuner og amtskommuner kan yde støtte til CIC, ikke er reguleret i lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter. Spørgsmålet skal derfor afgøres efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners og amtskommuners opgavevaretagelse.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse må det på baggrund af Erhvervsfremmestyrelsens ovenfor citerede udtalelse af 19. januar 2000 samt de deri anførte forarbejder til lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter antages, at kommuner og amtskommuner fortsat har adgang til - efter ovennævnte kommunalretlige grundsætninger - at iværksætte generelt erhvervsfremmende aktiviteter, i det omfang de ikke er berørt af reguleringen i lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter. Det er dog en forudsætning herfor, at der ikke ydes støtte til enkeltvirksomheder, og at alle virksomheder i kommunen henholdsvis amtet eller en sagligt afgrænset kreds af virksomheder i kommunen henholdsvis amtet har adgang til aktiviteterne.

Det er endvidere antaget i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis og i den juridiske litteratur, at en kommune og amtskommune efter de nævnte grundsætninger lovligt kan iværksætte aktiviteter, der har til formål at fremme unges samfundsmæssige, herunder internationale og mellemfolkelige, forståelse samt at fremme unges muligheder for socialt og kulturelt samvær med andre unge.

I den foreliggende sag er det oplyst, at de unge, som vil få adgang til at deltage i CIC's virksomhedsprojekter, skal have et tæt samarbejde med lokale virksomheder i forbindelse med løsning af konkrete opgaver for virksomhederne. Indenrigsministeriet har forstået, at formålene med disse akti-

viteter er dels at give de unge mulighed for som et supplement til den særligt tilrettelagte HHX-uddannelse, som Køge Handelsskole vil tilbyde i Karise, at opnå en praktisk innovativ erhvervs erfaring gennem de kontakter med virksomheder, som CIC påtænker at forestå, dels at give virksomhederne bedre muligheder for at få etableret kontakt med og tiltrække unge med innovativ erhvervs mæssig interesse. Der vil endvidere skulle være et tæt samarbejde mellem studerende, skoler og virksomheder i henholdsvis Danmark, Sverige, Tyskland og England, hvilket i høj grad vil kunne styrke de studerendes sproglige og økonomiske færdigheder, samt opbygge en forståelse for kulturelle forskelligheder på tværs af landegrænser.

På den baggrund er det Indenrigsministeriets opfattelse, at de pågældende kommuner og Storstrøms Amtskommune lovligt efter de nævnte kommunalretlige grundsætninger kan yde øremærket støtte til de virksomhedsprojekter, som påtænkes iværksat af CIC, forudsat at det sikres, at der ikke ydes støtte til enkeltvirksomheder, og at virksomhederne i de pågældende kommuner og amtet efter saglige kriterier og på lige vilkår har mulighed for at deltage i aktiviteterne.

ad c)

Indenrigsministeriet har forstået sagens oplysninger således, at de påtænkte kostskolefaciliteter ikke er egentlige boliger for de pågældende unge, men alene sådanne værelses- og overnatningsfaciliteter, som muliggør, at de unge får mulighed for at benytte institutionen hele døgnet i den periode, hvor institutionen er åben, og at formålet hermed er at tiltrække unge fra kommunen eller amtet til den særligt tilrettelagte HHX-uddannelse og de dertil knyttede virksomhedsprojekter, som skal drives i den i sagen omhandlede ejendom i Karise.

Det er i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis antaget, at kommuner og amtskommuner efter ovennævnte kommunalretlige grundsætninger normalt ikke uden lovhjemmel kan tilvejebringe bo- eller overnatningsfaciliteter i kommunen eller amtet.

Dette indebærer, at kommuner og amtskommuner efter de nævnte grundsætninger som udgangspunkt ikke lovligt kan deltage i eller yde støtte til tilvejebringelse eller driften af bo- eller overnatningsfaciliteter eller kostskolefaciliteter som de i sagen omhandlede.

Det er dog antaget i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis, at kommuner og amtskommuner i visse særlige tilfælde kan have en interesse i, at der tilvejebringes bo- eller overnatningsfaciliteter i kommunen eller amtet, som kan begrunde, at ovennævnte udgangspunkt kan fraviges. Det er imidlertid en forudsætning herfor, at tilvejebringelsen af sådanne bo- eller overnatningsfaciliteter er nødvendig eller af væsentlig betydning for varetagelsen af en anden opgave, som kommunen eller amtskommune lovligt kan varetage.

En amtskommune vil efter Indenrigsministeriets opfattelse kunne have en interesse i at tilvejebringe bo- eller overnatningsfaciliteter som en del af eller i tæt tilknytning til andre faciliteter, hvori der tilbydes borgerne aktiviteter, som amtskommunen lovligt kan yde drifts- og/eller anlægsstøtte til. Det må dog være en forudsætning herfor, at formålet med amtskommunens deltagelse i tilvejebringelsen af sådanne bo- eller overnatningsfaciliteter er at bidrage til, at amtskommunens borgere eller en sagligt afgrænset gruppe af amtskommunens borgere, fx unge, uanset meget betydelige transportafstande opnår lige muligheder for at deltage i de pågældende aktiviteter, når tilsvarende aktiviteter ikke tilbydes andre steder i amtet.

En kommune vil normalt efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke have en tilsvarende interesse i at tilvejebringe sådanne bo- eller overnatningsfaciliteter, medmindre de etableres i tilknytning til en

facilitet, som kommunen lovligt kan yde drifts- og/eller anlægsstøtte til, og som på grund af sin beliggenhed indebærer meget betydelige transportafstande for kommunens borgere.

I den foreliggende sag er der tale om etablering af et særligt tilrettelagt HHX-undervisnings- og (erhvervs)udviklingsprojekt for unge, som de deltagende kommuner og amtskommunen som ovenfor nævnt lovligt kan yde støtte til, og som alene udbydes ét sted i amtet. Det er på den baggrund Indenrigsministeriets opfattelse, at Storstrøms Amtskommune tillige vil kunne yde støtte til kostskoledelen af CIC-projektet i Karise. For så vidt angår kommunerne vil lovligheden af en støtte til kostskoledelen afhænge af en konkret vurdering af, hvorvidt transportafstandene mellem den enkelte kommune og ejendommen i Karise kan begrunde støtten, jf. ovenfor.

Det er herefter på ovennævnte baggrund sammenfattende Indenrigsministeriets opfattelse, at Fakse Kommune, Fladså Kommune, Langebæk Kommune, Møn Kommune, Præstø Kommune, Rønnede Kommune, Stevns Kommune, Vordingborg Kommune, Næstved Kommune og Storstrøms Amtskommune lovligt vil kunne yde etableringsstøtte enten direkte eller indirekte, fx gennem et erhvervsråd, til CIC inden for de rammer, som Indenrigsministeriet har angivet ovenfor.

Afslutningsvis skal opmærksomheden henledes på, at efter § 10 i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 898 af 17. december 1998 om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier skal en kommunes tilsagn om regelmæssige ydelser og lignende godkendes af den kommunale tilsynsmyndighed. En forudsætning for, at de i sagen omhandlede kommuner kan yde den påtænkte, flerårige støtte til CIC, er derfor – ud over de ovennævnte forudsætninger – at Tilsynsrådet for Storstrøms Amt meddeler godkendelse hertil.

Indenrigsministeriet har sendt kopi af dette brev til Fladså Kommune, Langebæk Kommune, Møn Kommune, Præstø Kommune, Rønnede Kommune, Stevns Kommune, Vordingborg Kommune, Næstved Kommune, Storstrøms Amtskommune, Tilsynsrådet for Storstrøms Amt, Østsjællands Erhvervsråd, Kommunernes Landsforening, Undervisningsministeriet, Erhvervsministeriet og Køge Handelsskole.

Med venlig hilsen

Per Hansen

2. Fladså Kommune
3. Langebæk Kommune
4. Møn Kommune
5. Præstø Kommune
6. Rønnede Kommune
7. Stevns Kommune
8. Vordingborg Kommune
9. Næstved Kommune
10. Storstrøms Amtskommune
11. Tilsynsrådet for Storstrøms Amt
12. Østsjællands Erhvervsråd
13. Kommunernes Landsforening

14. Undervisningsministeriet
15. Erhvervsministeriet
16. Køge Handelsskole.

Ad 2-16 not.:

Indenrigsministeriet har dags dato skrevet således til Fakse Kommunalbestyrelse, Rådhusvej 2, 4640
Fakse:

”...”

Hvilket herved meddeles til orientering.